

Sygn. akt IV U 2873/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogusław Łój

Protokolant: stażysta Joanna Dejemaska vel Dej

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2018 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania **Z. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 30.11.2017 r. znak (...)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

o przyznanie wcześniejszej emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy Z. K. prawo do emerytury poczynając od 02.12.2017r.

SSO Bogusław Łój

Sygn. akt IV U 2873/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.11.2017 r., znak: (...) pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawcy Z. K. prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niewykazanie przez wnioskodawcę 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca Z. K. w odwołaniu od powyższej decyzji zaskarżył ją w całości wnosząc o jej zmianę.

Odwołujący podniósł, że od 01.04.1980 r. do 30.04.1991 r. pracował w (...) Spółdzielni Pracy w L. n stanowisku szlifierza szkła. Zakład uległ likwidacji. Od 01.05.1991 r. do 31.03.1999 r. pracował w (...) w T. również na stanowisku szlifierza szkła. Praca wnioskodawcy polegała na obróbce szkła poprzez ręczne szlifowanie krawędzi szkła w wodzie przez 8 godzin dziennie.

Na okoliczność potwierdzenia wykonywania pracy w wymienionych przez siebie okresach wnioskodawca wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując twierdzenia zawarte w motywach zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. K., urodzony (...), we wniosku złożonym w organie rentowym w dniu 03.11.2017 r. domagał się ustalenia prawa do emerytury przewidzianej przepisem art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 748 ze zm.).

Na dzień zgłoszenia wniosku wnioskodawca nie pozostawał w stosunku pracy, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Na dzień 01.01.1999r. organ rentowy uznał za udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 25 lat, 2 miesięcy i 8 dni, w tym ani jednego dnia okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

okoliczności niesporne,

dowód: akta organu rentowego;

Ostatecznie pozwany organ rentowy uznał za udowodniony okres pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) „ w G. w okresie od 27.11.1978 r. do 29.02.1980r. w charakterze ślusarza na Oddziale Remontowym.

Pismo pozwanego k -23 akt.

Wnioskodawca w okresie od 30.04.1980 r. do 30.04.1991 r. pracował w (...) Spółdzielni Pracy (...) w L. na stanowisku szlifierz szkła. Praca ta była pracą w systemie akordowym co oznaczało, że wynagrodzenie zależało od ilości wykonanej pracy. Praca szlifierza polegała wówczas na szlifowaniu szkła na kamieniu, który obracał się w zimnej wodzie. Szlifowanie odbywało się pod strumieniem zimnej wody gdyż tarcze szlifujące nagrzewały się i musiały być studzone.

W okresie od 01.05.1991 r. do 31.03.1999 r. wnioskodawca zatrudniony był w (...) Spółdzielni Pracy (...) w T. na stanowisku szlifierza szkła. Odwołujący zajmował się szlifowaniem szkła do hartowania. Pracę wnioskodawca wykonywał w pełnym wymiarze czasu. Zdarzało się sporadycznie, że gdy zabrakło szkła do szlifowania wnioskodawca kroił szkło, które później obrabiał. Przez cały okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy (...) w T. wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku szlifierza szkła.

Praca szlifierza była uciążliwa ze względu na ciągłą pracę przy wykorzystaniu zimnej wody. Z względu na ciężkie warunki pracy do pracy na stanowisku szlifierza zgłaszało się bardzo mało osób, a zamówień w tym okresie było bardzo dużo.

Na stanowisku szlifierza zatrudniane były także kobiety, którym po kilku latach pracy, ze względu na pracę w zimnej wodzie, dokuczał reumatyzm.

dowód: -zeznania świadka I. R. k. 19v akt sąd.;

-zeznania świadka A. I. k. 19 v-20 akt sąd.;

-zeznania wnioskodawcy Z. K. k. 25v-26 akt sąd.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było, czy wnioskodawca Z. K. posiada wymagany staż 15 lat pracy świadczonej w warunkach szczególnych, od którego uzależnione jest prawo do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym, a w szczególności, czy nieuwzględnione przez organ rentowy okresy zatrudnienia wnioskodawcy były okresami, w których wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną stanowi, iż ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Za pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach uważa się pracownika zatrudnionego przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia, oraz w znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom tym przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Mężczyzna, będący pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, może przejść na emeryturę w wieku 60 lat pod warunkiem, że udowodnił wymagany okres składkowy i nieskładkowy - co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z § 2 ust. 1 cytowanego rozporządzenia okresami uzasadniającymi prawo do świadczeń są okresy, w których praca w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W myśl § 2 ust. 2 tego rozporządzenia okresy pracy w takim charakterze stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Nie oznacza to jednak, że odwołujący się jest pozbawiony możliwości ustalenia, iż w takich warunkach pracował w zakładzie pracy. Ustalenie rodzaju wykonywanej pracy na podstawie osobowych środków dowodowych nie jest bowiem wyłączone w postępowaniu przed sądem rozpoznającym sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których przewiduje się odstępstwa od zasad ogólnych postępowania dowodowego, bowiem zgodnie z treścią przepisu art. 473 § 1 k.p.c., dowód z zeznań świadków jest dopuszczalny w zasadzie co do wszystkich faktów spornych lub niemożliwych do udowodnienia za pomocą dowodu z dokumentu, a nawet ponad i przeciwko osnowie dokumentu (por. wyrok SN z 08.12.1998r., II UKN 357/98, uchwała SN z 24.09.1984r., III UZP 6/84). Postępowanie sądowe zainicjowane wniesieniem przez ubezpieczonego odwołania od decyzji organu rentowego toczy się bowiem według zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie zaś z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału.

W związku z powyższym, w przypadku braku świadectwa, o którym mowa w § 2 ust. 2 powołanego wyżej rozporządzenia, czy też przy braku pełnych informacji z nim zawartych, okoliczność pracy w szczególnych warunkach, ubezpieczony może dowodzić wszelkimi innymi środkami dowodowymi, zwłaszcza gdy zakład pracy już nie istnieje i nie może potwierdzić bądź zaprzeczyć pracy w takich warunkach.

W konsekwencji możliwe jest ustalenie okresów pracy w szczególnych warunkach również w oparciu o inne dowody niż zaświadczenia z zakładów pracy (uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. III UZP 48/84 oraz uchwała SN z 10.03.1984 r., sygn. III UZP 6/84). Powyższe wynika także z uchwały z dnia 27.05.1985r. (II UZP 5/85), w której Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli odwołujący wykaże, że z powodu likwidacji zakładu pracy nie jest możliwe przedstawienie zaświadczenia z zakładu pracy, to może tę okoliczność dowodzić wszelkimi środkami dowodowymi (por. też wyrok SN z dnia 08.04.1999 r. II UKN 619/98). Wobec tego Sąd mógł oprzeć swoje rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie na wynikach postępowania dowodowego z innych dokumentów, z zeznań świadków oraz z zeznań odwołującego.

Wskazać też należy, że zgodnie z treścią przepisu art. 473 § 1 k.p.c., dowód z zeznań świadków jest dopuszczalny w zasadzie co do wszystkich faktów spornych lub niemożliwych do udowodnienia za pomocą dowodu z dokumentu, a nawet ponad i przeciwko osnowie dokumentu (por. wyrok SN z 08.12.1998 r., II UKN 357/98, OSNP 2000/3/112, LEX nr 38907, uchwała SN z 24.09.1984, III UZP 6/84, LEX nr 14625). Postępowanie sądowe zainicjowane wniesieniem przez ubezpieczonego odwołania od decyzji organu rentowego toczy się bowiem według zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie zaś z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału.

W ocenie Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na jednoznaczne ustalenie, że wnioskodawca w spornych okresach od 01.04.1980 r. do 30.04.1991 r. oraz od 01.05.1991 r. do 31.03.1999 r. bez wątplenia wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności na stanowisku szlifierza szkła, a więc czynności kwalifikowane jako praca w warunkach szczególnych, wymieniona w wykazie A Dział XIII poz. 10 (szlifowanie szkła) stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), co również znalazło swoje uszczegółowienie w Uchwale nr 80 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy z dnia 30.06.1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy – Dział XIII pozycja 10.

Okoliczności te wynikają zarówno z dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę - świadectw pracy, zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, zachowanych akt osobowych, jak też z zeznań świadków i samego wnioskodawcy, którym jako logicznym i spójnym Sąd w całości dał wiarę.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że wnioskodawca w okresach od 01.04.1980 r. do 30.04.1991 r. oraz od 01.05.1991 r. do 31.03.1999r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako szlifierz. Wnioskodawca przedłożył świadectwa pracy obejmujące sporne okresy Z uwagi na likwidację zakładu pracy, nie był w stanie przedłożyć świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem Sądu nie wydanie przez zakład pracy pracownikowi w nim zatrudnionemu świadectwa pracy w szczególnych warunkach, nie może nieść za sobą ujemnych dla niego skutków w zakresie prawa do wcześniejszej emerytury. Wnioskodawca dowiódł przed Sądem, iż w spornym okresie wykonywał pracę kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach na podstawie zarządzenia resortowego i że pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Również zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że w okresach od 01.04.1980 r. do 30.04.1991 r. oraz od 01.05.1991 r. do 31.03.1999 r. Z. K. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako szlifierz szkła.

Sąd ocenił jako wiarygodne zeznania świadków I. R. i A. I., którzy w tożsamym okresie pracowali wspólnie z wnioskodawcą w (...) Spółdzielni Pracy (...) w T. i mają praktyczną wiedzę, jaką pracę faktycznie wykonywał wnioskodawca. Zeznania te pochodzą od osób bezstronnych, a przy tym dobrze znające pracę odwołującego.

Świadkowie zgodnie potwierdzili, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (a nawet ponad ten wymiar), od początku zatrudnienia, przez cały okres tego zatrudnienia, zajmował się wyłącznie szlifowaniem

szkła. Opisali charakter obowiązków wnioskodawcy, podali konkretne przykłady prac szlifierskich jakie wykonywał wnioskodawca, wskazywali na ciężkie warunki wykonywania pracy, czynniki szkodliwe takie jak bardzo zimna woda w której bez przerwy szlifowane było szkło. Stanowczo zaprzeczyli by wnioskodawca wykonywał inne prace niż prace szlifierza szkła.

Wnioskodawca domagał się również zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia jako szlifierz od 01.05.1991 r. do 31.03.1999 r. w (...) Spółdzielni Pracy (...) w L..

Z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Spółdzielni Pracy (...) w L. zachowała się dokumentacja pracownicza wnioskodawcy wobec tego Sąd postanowił oprzeć swoje rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie na wynikach postępowania dowodowego z dokumentów, a także zeznań odwołującego, tym bardziej, że organ rentowy w toku postępowania nie zakwestionował zeznań odwołującego, nie przedłożył dowodów przeciwnych.

W ocenie Sądu zachowana dokumentacja osobowa oraz zeznania wnioskodawcy potwierdziły w sposób nie budzący wątpliwości okoliczności niezbędne do przyjęcia, że wnioskodawca Z. K. przez cały okres zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w L. wykonywał pracę jako szlifierz szkła.

Należy podkreślić, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok Sądu Najwyższego z 01.06.2010r., II UK 21/10, LEX nr 619638). O uznaniu zatrudnienia za pracę w szczególnych warunkach nie decyduje treść dokumentów wystawionych przez pracodawcę, ani nazwa stanowiska pracy, lecz rodzaj powierzonej wnioskodawcy pracy i jej wykonywanie w warunkach określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (por. wyrok SA w Krakowie z 13.07.2016 r. III AUa 1241/15).

Zdaniem Sądu, z przyczyn wskazanych na wstępie, wydanie pracownikowi przez zakład pracy nieprecyzyjnego świadectwa pracy w szczególnych warunkach albo niewydanie go w ogóle nie może nieść za sobą ujemnych dla tego pracownika skutków w zakresie prawa do wcześniejszej emerytury.

Reasumując, zebrany materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, iż w spornych okresach od 01.04.1980 r. do 30.04.1991 r. oraz od 01.05.1991 r. do 31.03.1999 r. odwołujący wykonywał prace przy szlifowaniu szkła, wymienione w dziale XIII poz. 10 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego (...)

Mając powyższe na względzie uznać należało, że Z. K. legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach i spełnił wszystkie przesłanki do uzyskania emerytury z chwilą ukończenia 60-go roku życia.

Wobec powyższego, na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.